

szett neki, hogy a lap komoly szelleme után itélve középkori, középső, barna, pápaszemes alaknak képzelte egyik másik vidéki tanuló s e helyett a szerkesztőségben egy fiatal, szőke, karsu életvidor férfiut találtak, a ki szívesen mutogatta meg nekik a «Tanulók Lapja» szerkesztői helyiségét, feltárta a szerkesztés titkait és barátságosan kérdezősködött mindenről, a mi a kedves előfizetőket érdekelte. Egyik másik látogató emléksorokat, névaláírást kért, sőt olyan is volt, a ki azt kívánta, hogy a szerkesztő tegye ki a lapjában az arcképét. Az előbbi kérést szívesen teljesítette szerkesztőnk, az utóbbit megígérni azonban nem volt hajlandó. A látogatók a legkellemesebb benyomásokkal távoztak a szerkesztőségéből s megígérték, hogy a szünetben Budapestre jövő társaikat is felbiztatják szerkesztőnk meglátogatására. Ezeknek, ha ugyan lesznek ilyenek, hogy esetleg hiában ne fáradjanak a szerkesztőségbe, tudomásukra hozzuk, hogy június 15-től kezdve szerkesztőnkkel csak csütörtöki napon délután 3—4-ig értekezhetnek, a ki ez időben bárkit szívesen fogad előfizetőink közül.

A szatmár-németi ev. ref. főgymnasiumi ifjuság által 1896. jun. 14-én, d. e. 1/211 órakor, a gymn. rajztermében tartandó önképzőköri évvizsga díszgyűlésnek és ezzel kapcsolatos énekvizsgának műsora: Honfi fohász. Előadja gymn. énekkar. Titkári jelentés, tartja Uray Sándor VIII. o. t. Erkel Himnusza. Játsszák a zenét tanuló ifjak. «Riadó» Czuczor Gergelytől. Szavalja Szabó Sándor VIII. o. t. Népdalok, éneklí a gymn. énekkar. Mozart «Ave verum» Játsszák a zenét tanuló ifjak. «Kakasülön» Gabányi Árpádtól. Szavalja Bornemissza Jenő V. o. t. Ima és dal a hazáért. Jutalinak kiosztása. Induló. Éneklí a gymn. énekkar.

Báró Eötvös József-collegium pályázati hirdetés. A középiskolai tanárjelöltek számára Budapestben felállított Báró Eötvös József-Kollegiumban az 1896/7. tanév elején betöltendő több új állami javadalmazásu helyre pályázat hirdettetik.

A collegiumi tagság lakás, teljes ellátás és évi 100 frt készpénzbeli segély élvezetével jár, mely összegből az egyetemi tanpénz fizetendő. Megjegyzendő azonban, hogy a Collegium tagjai az egyetem részéről a tanpénzfizetést illetőleg a többi egyetemi hallgatókkal egyenlő elbánásban részesülnek, s ha arra érdemesek, a fizetés alól esetleg fölmentetnek.

Ezen helyekre olyan ifjak vétetnek föl, a kik a most végződő tanévvel fejezik be középiskolai

tanulmányaikat s a jövő tanévben lépnek az egyetemre.

A sajátkezűleg irt folyamodványok a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez intézendők s f. é. július hó 5-ig a Báró Eötvös József-Collegium igazgatóságához (IX., Csillag-utca 8.) küldendők. A folyamodványhoz mellékelendő az érettségi bizonyítvány, a születési bizonyítvány, a folyamodó vagy szüleinek vagyoni állapotáról szóló hivatalos bizonyítvány, végül a minden testi fogyatkozástól és betegségtől mentességet igazoló orvosi bizonyítvány. A folyamodványban előadandó, hogy az illető jelölt mely szaktárgyakat kívánja választani, továbbá milyen és mily foku nyelvismeretekkel, vagy pedig egyéb ismeretekkel bír.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium meghagyásából: Budapest, 1896 május 27-én

a Báró Eötvös József-Collegium igazgatósága.

Szerkesztői telefon.

Kuu B. Az idén már nem készülnek táblák. Miért nem sietett előjegyezteni magát a terminusig. R. m. I. mondja András bácsi is. A kérezt most tette le az érettségi s a tanári pályára fog lépni. Már miért ne járhatná a «Tanulók Lapját» az érettségi után is. Tudtommal egy esendő s egy kéményseprő is van az előfizetők között, a kik a saját számukra járatják. — **H. K.** A castrum stativum felírás egész correct. — **U. V. S.** A beiratkozás alkalmával minden műgyetemi hallgató kap egy-egy szervezeti szabályzatot. Ha van egy technikus ismerőse, kérjen tőle, vagy ha a nyár folyamán Budapestre jönne szerkesztőségünkben is van egy példány, megtekintheti. Különben is a Pesti Lloyd-Társulat könyvnyomdájából kerül ki mindannyi. — **B. Pál.** Csaba. Erre vonatkozólag talán az igazgató ur adhatna felvilágosítást. — **Fejes Béla.** Reméljük, hogy a vakációban gyakran felkeres bennünket s nem fogja tollát pihentetni. Üdvözlét. — **Grüner R. I.** Nincs. 2. Vége az I. résznek. 3. Nem ismerjük. — **K. N. Kanizsa.** Bartók Lajos nincs még akkora költő, hogy az ő verseinek poetikai fejtegetésével érdemes volna foglalkozni. **K. B.** Majd sorát ejtjük. **Tenner M.** Szeged. Kiallítási jegyet, jöllehet az igazgatóság a megküldést akkor, mikor lapunkban megírtuk, megígérte, még nem kaptunk. A Plasticonba való belépésre jogosító 30 kros tanulójegyre az utalványt ingyen megkapja a szerkesztőségben bármikor. Pénzt nem kell beküldenie, mert ha Budapestre jön, a szerkesztőségben ugyanis megkapja az utalványt ingyen. **B. M.** és **G. K.** «Ezer év ünnepe» és «Az ezredév végén» című verseket azért nem közölhetjük, mert ilyen tárgyú verset már kettőt is közlünk s azonfelül nem akarjuk megbántani a többi 20 verselőt, a kiknek ily fajta verseit mellőztük. **S. Z.** Baja. A kérdéses fordítást nem közöljük. — **N. P. Pécs.** Adja be folyamodványát a kiállítási igazgatóságához, a hol 1 frt 20 kr. napidíj mellett talán fölveszik. — *Több kérdésre a jövő számban.*

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26308. sz. alatt
A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA AJÁNLVA

Előfizetési árak:		SZERKESZTI:	SZERKESZTŐSÉG:
Egész évre	4 frt.	Dr. RUPP KORNÉL	Budapest, IX., Soroksári-utca 31.
Fél évre	2 frt.	főgymnasiumi tanár.	KIADÓHIVATAL.
Negyed évre	1 frt.		Budapest, VI., Teréz-körút 23. sz.
Megjelenik minden vasárnap.		Kiadja a „Kosmos” müintézet, kő- és könyvnyomda és hírlapkiadó részv.-társ.	KÉZIRATOKAT nem adunk vissza.

PIHENJETEK!

(*) Mikor e sorok napvilágot látnak, az ország minden intézetében bezárulnak az iskolák kapui s a szó szoros értelmében vett nagy szünet kezdődik.

Tagadhatatlan, hogy az emberi természetben benn van az a sajátos jóleső érzés, mely valamely munka befejezésekor jelentkezik. Bármilyen legyen is az a munka, melynek végzésére vállalkozunk, ha kész, bizonyos örömmel tölt el bennünket. Többszörösen nagyobb ez az öröm oly munkánál, melynek elővégzése sok időt kíván. Egy év pedig sok idő az emberi életben. A természet négyféle változását kell megérnünk, melyek mindegyike nem csekély ideig tart. Sok baj, váratlan események, talán öröm is vegyül ebben a hosszú időben napjaink egyhangúsága közé, melyek munkakedvünket hol emelik, hol mérséklék.

Eppen ezért kimondhatatlan édes dolog egy iskolai év végére eljutni. A gyermekévek száma egygyel kevesbedik, mert hisz korban mindig előbbre haladunk s mindig közelebb jutunk tanulmányaink végéhez, a hol már a komoly élet kezdődik.

Mily epedve várja ezt az ifjuság! Csak ki, minél előbb ki a középiskolából! S megfogod látni, hogy mikor megvált attól az intézettől, a melyben nyolcz évig tanultál, bizony fájni munkára!

fog a szived arra a gondolatra, hogy neked többé már nincs ott helyed.

Mert hidd el, az egész élet legboldogabb időszaka az, a mit a középiskolában töltünk. Nem kell arra gondolnod, hogy küzdés árán szerezd meg azt, a mit az életben az utolsó munkástól kezdve a legelőkelőbb emberig mindenki úgy hi «kenyér.» Rólad még gondoskodnak, téged mindenki szeret, szereti benned azt, a mit a virágban szeretünk, mikor még bimbó, a gyümölcsben, mikor még rajta van a hamva, szeretik benned az élet zsengejét, a mely még az ókori áldozatok közt is egyedül az istenek számára volt tartogatva.

Mikor egy évet befejeztél, nincs boldogabb ember náladnál. A vakációzó diák mindenhol szívesen látott és megbecsült vendég. Ritkán lát mogorva arcot, derűs mosoly, őszinte jóakarattal környékezi mindenhol.

S valóban egy dolgot becsülettel végző tanuló igazán ur. Mindenki jóakarattal van iránta, kedvét keresik, mert hiszen tíz hónapi munka után rászolgált a jóakaratra, megérdemli a pihenést. A pihenést, mondom, de nem a tétlenséget.

Ezért mondom én is, hogy pihenjete, gyűjtsetek erőt a reátok váró legközelebbi új munkára!

MIAMIS KIRÁLY.

Irta: WALDEN EDMUND.

Nikunthas azt tanácsolta, kövessék a folyó irányát a meddig nyugatra folyik. Bob erre kijelentette, hogy ő teljesen képtelen a további gyaloglásra és sir Richárd is ebben az állapotban lehetett.

Burns szerint ez a folyó nem volt oly veszélyes, mint az előbbi, minthogy arra mentek az indiánok.

Elhatározták tehát, hogy tutajt építenek a melyre valamennyien rászállhatnak és majd azon folytatják utjokat.

Nikunthas, a kinek szándékában volt ugyan a tutajépítés, de nem oly veszélyes körülmények között, természetesen ellenére volt az egész dolognak, de a többség leszavazta.

Mig így tanakodtak, a vizen hallható zaj vonta magára figyelmüket.

A tulsó oldalról szarvas ugrott a folyóba és a másik part felé uszott.

Alig látta ezt Nikunthas már ledobta magáról fegyverét vadász-ingét s akárcsak egy réce lebukott a víz alá kezében vadáskésével.

Ujra zajt hallottak a tulsó partról: egy hatalmas párducz ugrott a habok közé és üzöbe vette a szarvast.

John ráfogta a párduczra fegyverét, de félve attól, hogy a lövés esetleg hátrányos lehet rájuk nézve, nem sütötte azt el. A szarvas egyszer nagyot hörgött és lebukott a víz alá, mely nyomban véres lett. Azonnal feltűnt a víz alól Nikunthas barna feje, alig néhány lépésnyire a párductól, amelyet nem vett észre. Ebben a pillanatban lőtte le John a párduczot. Csak most vette észre Nikunthas mily veszélyben volt. Utána uszott a szarvasnak, melyet élettelenül vitt le a víz néhány lépésnyire és a partra hajtotta, a hol John és Bob kiemeltek a vízből.

Az indián lerázta hosszú sűrű hajáról a vizet, magára kapta ingét s így szólt Bobhoz.

Oh most építünk tutajt nagy bivaly, már elég zajt ütöttünk.

— Mi a manót is akar ez a ficzkó azzal, hogy mindég bivalyt emleget? Nem tud semmi tisztességet? — morgott Bob.

— A szenekák «nagy medvének» nevezték azt még értem, de evvel a «bivaly» titulussal bátran elmaradhat ez a vörösbőrű, bármilyen ügyes derék fiu is.

Nikunthas annyira-amennyire megértette Bobot s így szólt mosolyogva. Tanacharisson fia látta, hogy harcoltál; hasonlítottál az erdei

medvéhez, azér ő is «erős medvének» fog ezentul hivni.

No ez ellen már nincs kifogásom vörösbőrű, ezt már jobban szeretem, mint a «bivaly»-t, válaszolt Bob elégedetten. — De most lássunk hozzá a tutaj készítéshez.

Kezébe vette a baltát s nemsokára recsegve döltek le a fák, melyeket Bob kiszemelt a tutajhoz.

Nikunthas ezalatt a párducz bőrét is átnyujtotta Johnnak.

A szarvas jó, majd elköltjük; a párducz is jó, bőre jó takaró.

Ezután Nikunthas körülnézett a vidéken, nincs-e ellenség a közelben.

Burns és John a levágott törzseket egymáshoz erősítették és rövid idő alatt kész volt a tutaj, mely mindnyájukat elbirta.

Bob már induáni akart, pedig Nikunthas még nem tért vissza utjáról. Azt mondta majd utóéri őket az indián, meg aztán a parton is örökösök valaki.

Mindannyian felszáltak a tutajra; John az evezőkarók segélyével a folyó közepére hajtották és azután szép csendesen folytatták utjokat a sima hullámtalan vizen. Bobnak jó kedve volt, mert megszabadult a fáradságos erdei uttól.

Minthogy arra ugysem gondolhatott, hogy elbujhatnak, ha esetleg a partról les rájuk az ellenség, kényelmesen rágyújtott a pipájára és pöfökölt.

Olyan a tutajunk, Master, hogy jobb se kell, csak ne kellene leszállni róla egész a farmig.

Könnyebben, kényelmesebben utazunk az igaz de nagyobb veszélyvel. Egész kényelmesen leléhetnek bennünket a partról.

Inkább süvöltsenek el fülem mellett a golyók, csak hegyen-völgyön ne kelljen mászkálnunk. Itt se nagyobb a veszély, mint az erdőben, mert ha ott akad ránk néhány indián, nem sokára az egész had jön nyakunkra és akkor ugyancsak elbánnak velünk. Egyre megy Master, itt vagy ott.

Igazságod lehet, Bob; de hol van oly sokáig Nikunthas?

Ne aggódjék miatta olyan fiu az, hogy egy egész indián törzset orránál fogva vezet. Nem vagyok valami nagy barátja a vörösbőrűeknek, de ezt a fiut kedvelem.

Szerencse, hogy itt van velünk ez az ügyes fiu; mi is sokat fordultunk ugyan meg John-

nal az erdőben, de ebbeli jártasságunk jóval kisebb mint az indiáné.

Azután nyugodt s bátor fiu; látod John Isten ezáltal is megjutalmazza jó tettünket.

Hasznos derék fiu tagadhatatlan. Hogy van, Sir Richard? kérdé Burns a komoly, hallgatag ifjútól.

— Elég jól Master Burns. Kevés pihenés majd jót tesz elfáradt tagjaimnak, Sajnálom, hogy csak terhére vagyok a társaságnak, a mely könyörületből fogadott magához.

— Ne mondja azt Sir Richard, csak keresztényi kötelességünket teljesítettük önnel szemben és ha ön van a mi helyzetünkben, nem cselekszik-e hasonlóképen.

— Mindenesetre.

— No lássa különös körülmények összehoztak bennünket és most közös erővel el kell tűrnünk, mi még reánk vár.

— Nem vagyok kedvetlen, csak kimerültem az utban és szomorúsággal tölt el nagybátyám sorsa.

Ha nem kellett volna tartaniok alattomos támadásoktól, egész jól érezhetnék volna magukat a tutajon, melyen elég kellemes utazás esett.

Csendes volt minden, csak gyenge szellő lengedezett; a fák, a bokrok visszatükrözöttek a vízben, amely méltóságteljes lassúsággal folyt.

Johnnak finom f!e valami hangot vett észre.

— Mit fülelsz? kérdé atyja.

— Nem hallotok ti semmit? Mindnyájan hallgattak.

Néhány másodperc múlva csodálatos hangokat hallottak; mintha ének lett volna.

A hangokat egyre tisztábban lehetett hallani; az ének dallama nagyon hasonlított azon dalhoz, mit a gyarmatosok gyermekeiktől hallottak. Egyszerre csak elhangzott az ének.

A férfiak mindannyian a jobb part felé néztek s felkapták puskájukat. Hatalmas «Halte-la!»-t kiáltottak most a partról.

Mindnyájan megijedtek erre.

— Qui vive? Halte-la! kiáltottak másodszer is.

Bob, akire a francziákkal való társalgás alatt ragadt valami Kanadában a francia nyelvből, így válaszolt: — Nous sommes bons amis.

— Hahaha! kacagott az előbbi hang, majd pedig így szólt angol s indián keveréssel: Tudtam, hogy francziák vagytok, nekanak (ba-

rátaim), nem átkozott saponák (angolok), azok weschek (kutyák), hahaha, ennek csak örül Wayteta, haha!

Hangos nevetésközben bujt elő a bokrok közül egy sajátságos alak; magastermetű férfiu volt, piszkos indián vadászing volt rajta és rongyos bőrnadrág, válláról pedig gyapotkendő lógott alá.

Kezében nyil s ij volt, arca bemázolt, fején piros szalagot lehetett látni s néhány pulyka tollat.

Mindnyájan csodálkozva tekintettek az érdekes emberre és még jobban csodálkoztak akkor, midőn az indián szöke haját látták.

— Jöjjetek ide, Mekamak. Wajteta elfáradt, elmegy majd a ti tutajotokon s csakhamar utóljárjuk a többieket.

Minthogy nem állították meg a tutajt, oda kiáltott nekik.

Ha nem hallgattok rám büntessen meg benneteket Malchementu. Wajteta törzsfő engedelmekedjetez neki.

— Fehér ember ez, — mondá John.

— Valószínű örült ez, a szerencsétlen morgta Sir Richard.

— Mit csináljunk? Ez fellármázza az egész erdőt, — mondá Burns teljes nyugodtsággal.

— Csak indián ravaszság ne legyen az egész, — szólt Bob.

— Szerintem tanácsos volna felereszteni a tutajra; biztosan nincs egyedül és fellármáztatja összes társait. Azt hiszem itt minálunk nem oly veszélyes, mintha a parton maradna.

Mindnyájan tudták, hogy örültek lesz dolguk. John és Bob odahajtották a tutajt a partra és az idegen rászállott. Francziák vagytok csakugyan, vagy átkozott angolok. Meg ne csaljátok!

Erre Sir Richard szélt hozzá folyékony franczia nyelven, de nem végezte még el, már belevágott az idegen.

— Testvérem törzsfő? kérdé Burns.

Büszkén válaszolt az örült. Wayteta ott ül Oneida tanácsában.

Mindezt angol s indián keverékkel mondta.

— Jó hát Waytete törzsfő is a háboruban van itt.

A férfiu bólintott.

— De tán nem tudja, hogy az erdőség shawnekkal s piankeshawokkal van tele, különben lassabban beszélne. Oneida főnökei majd azt mondják, Waytete nem volt eléggé óvatos.

(Folytatása következik.)

Segíts magadon és megsegít az Isten.

— A Tanulók Lapja számára írta: *Tevelé Mihály.* —

Nem tudtam mihez fogjak. Czelatlanul bolyongtam vagy két óra hosszat a városban a kálváriára is feljutottam bolyongásom közben. Láttam kis házunkat és nagyon és nagyon megfájdult a szívem. Azután letérdeltem a kis kápolna elé, hol annyiszor imádkoztam boldogult anyámmal. Kissé nyugodtabbnak éreztem magamat az imádság után, mert egy mentő gondolatom támadt. Elhatároztam, hogy Budapestre utazom, hátha megsegít Falvay szerkesztő ur, a kit én mindig jószívű embernek képzeltem. Elmentem mérnökéhez és kértem a te nevedben öt forintot.

Ugy-e nem haragszol azért, édes jó nagymamám? Az az öt forint áldást hozott nekem és én meghálálom neked a te nagy jószágodat.

Azután bucsuzni mentem jó szüleim sírházhoz. Leborultam a kettős sírhalomra és kisírtam magam mégegyszer. Olyan sajátságos érzés fogott el ott a temetőn mintha atyámmal, anyámmal beszélgettem volna, mintha megáldottak volna hosszú ismeretlen ut küszöbén. Félálom volt az, mely lelkemre nehezedett, de hidd el, nagymama, olyan édes volt az az ébren álmodás. Este hat órakor indult Budapest felé a személyvonat, a mely zakatolva röpített el magával engem is, át az ismeretlen tájakon. Szívemnek csak egyik felét vittem magammal, másik fele ott maradt nálad. Sohasem felejttem azt a holdsütötte várat ott a Garam partján óriási sziklák tetején. Jól tudtam, hogy Saskó vára az és mégis tündérlakásnak képzeltem. Feldult bensőmhöz olyan élénk élenét volt az a kép. Irigyeltem annak a várromnak mohlepte romjait, hogy olyan nyugodtan állnak ott a néma éjszakában, hogy nekik nem fáj semmi, hogy nem érzik azt a fájdalmat, a mely az én szívemet mardosta. A holdnak ezer meg ezer fénysugára csillogott ott a hőtengeren és a hősipkás fenyűfák olyan nyugodtan bölintgáltak felém. Velem meg örültem vágatott a vonat . . .

Még sohasem éreztem annyira, hogy boldogtalan vagyok, mint akkor, csak az vigasztalt, hogy meg nem érdemeltem, mint Petőfi mondta.

Elhagytuk már az ős Zólyomi várat és én még mindig az ablaknál álltam, a végtelenbe bámulva. Olyan nyugodtan szundikált mellettem két uti társam: egy öreg tót napszámos és a fia, a kik szintén Budapestre utaztak; azt mondták nekem, hogy hőtisztogatónak jönnek ide. Ugy irigyeltem nyugalmas álmukat!

A kétséges jövő bizonytalansága elűzte fáradt szempillámról a nyugalmas álmot, csak mikor Fülekről elindult a vonat, akkor ültem le és elszundikáltam. Többé nem néztem a vidéket, nem voltam már semmire sem kíváncsi, még Budapestnek sem örültem. Tizenkét óra hosszat utaztam. Félhétkor érkezünk meg a fővárosban. Nem írom le most, nagymamám, milyen hatással volt reám a szép főváros, mert nagyon hossza nyulnék a levél. Sokáig, nagyon sokáig bolyongtam a mindig jobban és jobban megélénkülő utcákon, sok embertől kérdezősködtem, hol van a Remény-utca; én csak azt akartam tudni. Nem voltam sem éhes, sem szomjas, nem voltam akkor semmire sem kíváncsi, csak a Remény utcára.

Végre úgy 9 óra tájban itt álltam ez előtt a ház előtt, a hol most levelet írok neked, jó nagymamám. Remény-utca 13-ik szám II-ik emelet, itt lakom én most, ide ezimezd leveledet, mert itt lakom állandóan a jó Falvay bácsinál.

Ő még sohase látott az előtt, én sem őt, csak jó híreből ismertem azelőtt. Hanem igazán jó ember. Nem féltém egy cseppet sem, mikor beléptem írószobájába, a hol a «Kikelet»-et szerkeszti. Tudtam, hogy nem haragszik meg kérésemre.

Beléptem a szobába, megmondtam, hogy Dombhádi Béla vagyok. Először rám tekintett sokáig, mintha kereste volna nevemet az emlékező tehetségében. És megtalálta.

Mosolyra derült az arca, kezét szorított velem és leültetett maga mellé a pamlagra. Én meg nem kerítettem nagy feneket a dolognak megmondtam, a mi szívemet nyomta. Elmondtam a dolgot, úgy, a hogyan történt, nem szépitgettem egy cseppet sem. Mikor befejeztem a történet elbeszélést, azt kérdezte tőlem hogy mihez kezdek most?

Mihez? Erre már nem tudtam azonnal felelni, elfogott a sírás.

— Ne sirjon fiam, szölt a jó szerkesztő bácsi kis szünet mulva, majd segítünk valahogy a dologon. Tudja mit? Szükségem van éppen segítőre az írószobámban, maradjon itt, míg jobbra fordul sorsa.

Nem akartam én többet elérni. Elég volt ez nekem. Nagymamám, ne aggódjál már, jó helyen vagyok. Itt dolgozom a szerkesztő ur mellett, írok czimszallagokat, másolok, a nyomtató intézetbe megyek kétszer-háromszor napjában s több ilyen munkát végzek, a miért itt

lakhatom Falvay bácsinál. Külön szobácskám van. Egyedül áll ő is a világon, nincs rokona, szépen megférünk egymással.

De nem maradok én ennyiben. Jótevőm megígérte, hogy közbenjárásával letehetem itt is az V. osztályból a vizsgálatot.

Írj legközelebb, édes jó nagymamám és imádkozzál jótevőmért.

Kezedet csókolja hálás unokád

Béla.

Budapest 18 . . . december 12-én.

Gyöngye ahhoz a toll, hogy leírja Róza néni boldogságát, melyet e levél olvasása után érzett. Nem akart szeméinek hinni, nézte sokáig azt a levelet, igaz-e hát, hogy Béla írt, hogy jól érzi magát? Nem álmodik-e boldog álmot?

De nem, a levelet Béla írta és Belából meging ember lesz. Mégis csak van igazság a földön is.

Az édes anya arcképe.

A Gellérthegy nyugati oldalán van ez az egyemeletes villa, a mely valóságos relytély számba megy a budaiak előtt. Egyedül áll a Gellérthegy lejtőjén mindössze egy elhanyagolt gyalog ut vezet hozzá, de az is a villát körül-sűrűen befásított kertbe vezet. Nem igen tapossa senki. A külső világtól elzárkóznak azok, a kik ott bent laknak.

Hogy kik azok, kevés ember tudja.

Mindössze egy öreg anyóka jár ki a piacra bevásárolni a szükséges élelmi szereket délelőtt-tönként, délután pedig az az eltes tanítónő szokot be-bejárni a villába, a kit a budaiak jól ismernek, még pedig arról az oldalról, hogy nagyon fukar a szavakban. Harapófogóval se lehetne belőle titkot kihuzni.

Hetenként háromszor jár abba a nyári lakásba, a hol egy fürge nyolcz éves leányka várja mindig a kerti ajtónál. Hogy örül a kis teremtés, mikor meglátja Nina kisasszonyt. Hozzá simul, mint egy kis özike és nem nehéz helyen áll ilyenkor beszéde. Ugy pereg ilyenkor a nyelve, hogy Nina kisasszony nem hogy felelni tudna minden kérdésére, de még megérteni is alig képes.

De mikor olyan jól esik beszélgetni és mikor nem beszél vele senki. A papája nem szeret Rózikával foglalkozni, ő csak könyveit bujja egész nap, csak ebédnél meg vacsoránál szoktak egymással társalogni, de akkor is francziául, hogy a leányka nagyobb gyakorlottságra tegyen szert benne, különben mindig egyedül játszik Rózika. Az igaz, hogy játékszere bőven van. Egész tündér palotát képes össze állítani

teljesen bebutorozva, még Tündér Ilona is ott van a hattukocsin. Kis könyvtára is van, az az apa könyvszekrényének legalsó álványa az övé. Van ott mindenféle elbeszélés, szép mesék, költemények és gyermekszindarabok. De mikor nem lehet mindig olvasni! Az ember megunja azt is. Játosztársra sincs, legföllebb Hektor, az ügyes és szófogadó kutya. Mindenhová elkíséri Rózikát.

Unalmas élete van szegénynek. Hogyne örülne hát Nina kisasszonynak!

Január hóban történt — az ujságban is megírták az esetet.

Szokatlan hideg idő járta akkor, még a ve-

réb is dideregve menekült az emberek lakásaiba. Ninna kisasszony, a jó tanítónő, kivételképpen vasárnap délután is meglátogatta, egy-két kellemes percet akart neki szerezni. Eljártak, elbeszélgették az időt. Már öt óra volt mikor eltávozott a kisasszony. Rózika az egyszer csupa hálából a szokotnál tovább kísért el tanítónőjét, egészen az országutig, mely a Tabánon keresztül a Dunáig vezet. Bár eleget mondta neki Nina, nem engedett. Hektor is velük volt. (Folyt. köv.)

Nyolcz év után.

Ha szép honából utra kél a vándor,
Szeméből sűrű, fájó köny pereg;
Balézés bántja lelkét távozáskor,
Szülőföldjére vajjon tér-e meg?
Fennáll-e még a mohlepte kis ház,
Gyermekkorának boldog hajloka,
Nem nő-e gaz a kertben, melyet hajdan
Édes, jó anyja gonddal ápola?
Ha hön remélő szívvvel visszatér:
Oh nem keserg-é hült emlékinél?

Megyünk mi is . . . szét, nagy világ zajába,
A vándor sorsa tárul föl elének,
Elválnak jó anyánk: az iskolától,
Hoi a jövő alapját fölfelelnek.
Elválnak és . . . talán örök időre . . .
Jövünk-e vissza? — nincs rá felelet,
Ki tudja, óh ki tudhatná előre,
Sorsunk szeszélye vajjon merre vet?
S ha lelkünk vissza-vissza vonzana:
Nem zár-é el a zord való fagya?

De légyen bár e bucsuszó utolsó,
Mely hálás szívünkben: még itt fakad:
Lelkünk később is mindig vissza jár majd,
Buzgón élesztve a rég multakat.
Ha homlokunkra gond borúja száll le,
S nehéz küzdésben már-már csüggedünk:
Első küzdésünk templomába járunk
S a mult emléke vigaszt ad nekünk.
A mult emléke biztat lelkesít,
Fölszárítja jelenünk könnyeit.

Nyolcz hosszú év nem telhetett hiába!
Nyolcz hosszú év áldása lesz velünk,
Kisérve folyton, míg csak hű kebellet
Az itt ápolt jóról emlékezünk.
Emlékezünk rólok, kik oltóaggal
Nemesbitették röpke életünk,
S igaz tudásnak szentelt mécsesével
Világították gyarló szellemünk.
S ha lelkünk mindenünnen erre néz:
Megvan hálánk: a hű emlékezés.

S ki híven küzdesz a koszorú költő
Dicső nevének zászlaja alatt,
Önművelődés nemes, szép versenyében:
Isten veled, te buzgó kis csapat!
Mi már bevégzünk évi hivatásunk,
Csekély erőnkkel járulánk ahhoz,
Melyen immár négy munkás évtizedben
É kis szövetség buzgón fáradoz.
S ez volt mindig e kör szent jelszava:
«Előre törj, hogy éljen a haza!»

Virulj, erősödj lelkes kis szövetség!
Tanulj a multból s tudd e szép erényt:
Az egyetértést védő csillagoknak!
— Igy bizton szép jövő mosolyg feléd.
Ápold továbbra is a honszerelmet,
Óh lelkesülj, merengj a multakon!
Munkád erődhöz mérten ám parányi:
Erősödik mégis s virul a hon.
Mi szép, nemes, ha buzgón miveled:
Az ég áldó kegyelme lesz veled.

S mi egy szívvvel-lélekkel azt kívánjuk:
Jöjjön helyünkre hívebb nemzedék,
Erényben buzgóbb, tette lelkesültebb
Versenyben nemes, munkában derék!
S ha van parányi érdemünk nekünk is,
Jutalmunk érte óh csak az legyen,
Hogy elmondhassuk majdan, évek multán,
Ha lelkünk elmereng mult képeken:
«E kör mukásság szentelt helye rég,
Oltárán hajdan én is áldozék.»

Mi távozzunk s ám fáj elválni tőlök,
Kiket hű szeretettel környezünk:
Ne csüggedjünk! van egy boldog tudat, mely
Erőt, nemes megnyugvást önt belénk.
A legszebb hivatást, — bármerre menjünk, —
Betölthetjük hűséggel mindenütt:
S az érzés, hogy hazánk javát munkáltuk,
Hoz válásunk bujára szép derüt;
Mert boldog az, ki szívből, igazán
Érted küzdött én édes szép hazám!

Kun Béla.

A levágott kéz.

Körülbelül két hete voltam már Konstantinápolyban s meg kell vallanom, hogy a Boszporusz, a Szent Zsófia, a mecsetek és paloták daczára érezni kezdém, mint száll meg az unalom tetőtől talpig, midőn egy napon egy szük és piszkos utcán felfelé haladván egy faház vonta magára figyelmemet.

Nem mintha valami rendkívüli volt volna építészetében, ha ez építészetnek nevezhető, hanem az utcaajtó fölött egy fekete márványlap volt, melyből levágott kéz domborodott ki. Az aranyozás már régen lekophatott róla.

E kéz szemet furt nekem, tolmácsom ki véletlenül értelmes ember volt, észrevevé kiváncsiságomat.

— Ez a márvány-tábla, mondá, régi történetre emlékeztett engem. Akarja, hogy elbeszéljem?

— Épen arra akartam kérni,

Néhány percz mulva kávéházban ültünk, hol egyre-másra hordták igen kis csészékben a moka és nagyon nagy csibukokat. Társam aztán elbeszélé nekem a következőket.

Husz évvel ezelőtt, mondá, a háznak melyet ön az imént látott, még sokkal nyomoruságosabb külseje volt, mint most van. Az arra járók gyakran kérdezhették maguktól, hogy miként élhetnek igazhivők ilyen hajlékban, mely még hiteleneknek sem kellene.

Pedig éltek, sőt szenvedtek benne.

Reggel volt; a lakás egyik szobájában néhány rossz párnán heverő ember hörgött.

Mellette, kezét szorongatva kaecsoival hat évesnek látszó, értelmes és határozott arcú fiucska állt.

— Bátorság, szegény apám, mondá a betegnek.

— Bátor legyek, felelé a haldokló siralmas hangon, hogy gondolhatod azt, h sz szenvedek s látom, hogy te is szenvedsz. Mohamed. Egy paránk sincs a háznál s ki tudja mikor lesz.

— Talán néhány óra mulva, mondá a gyermek. Csókot nyomot az öreg homlokára, aztán levét a falról egy kosarat.

— Mit akarsz cselekedni? kérdé atyja.

— Megyek felkeresem a pék szomszédot, kinél gyakran kaptam apróbb megbízásokat, megkérem, hogy adjon hitelbe zsemlyét, avval elmegyek s eladom a Kig-ahat-Khana sétatéren. Kevés szerencsém lesz, ha némi hasznot nem szerzek.

— Menj, szegény gyermekem, mondá Mohamed Ali. Isten oltalmazzon!

Alig volt két órája, hogy a fiu elindult, midőn kivörösödött szemmel és mosolygó szájjal rohant vissza atyjához. Látható volt, hogy sirt de arczáról lehetett leolvasni boldogságát.

— Oh apám! kiáltá s lihegve veté magát egy zsámolyra, vége van boldogtalanságunknak.

— Mi történt? kérdé az aggastyán könyökére támaszkodva.

— Képzeld csak apám, mielőtt a Kiahat terére értem volna, már zsemlyémnek fele elkelt. Gondolhatod mily boldognak éreztem magam. Egy fához támaszkodva, hangos szóval kinaltam portékámat. Lassacskán ürülni kezdett kosaram, midőn hirtelen egy gárdista haladt el előttem, kikapott belőle két zsemlyét, annélkül, hogy fizetett volna. Utána szaladtam s követeltem azt a néhány parát, melylyel tartozott. Nem csak, hogy megtagadta a fizetést, de megpillantván kosaram fenekén csekély bevételemet, azt is hatalmába akarta keríteni s már ujjai rajta voltak, midőn kéz nehezedett a vállára.

Hátra fordult és szemben találta magát egy magas termetű, felséges és tiszteletet parancsoló arcú férfiuval.

— Zsivány! kiáltá s rendőroket hitt: «Vezessétek el ezt a nyomorultat s csukjátok be.» Fellebbenté kaftánját s a kadi szolgálai arczezal a porba hullottak.

Megmentőm felém fordulva kikérdezett s tudakozódott nevem után. Oly jó arcza volt, hogy bizalommal voltam iránta és elmondtam neki minden nyomoruságomat.

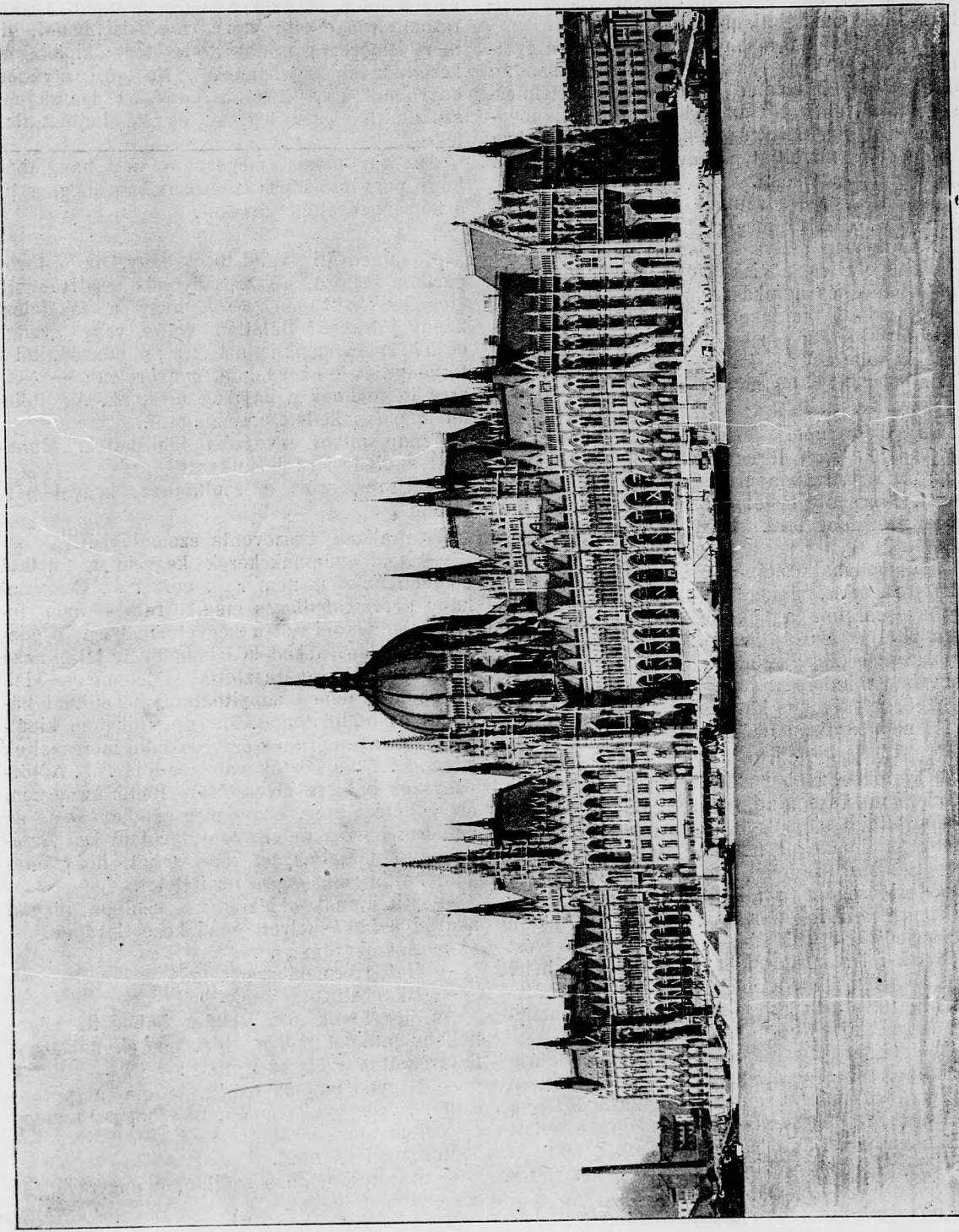
Mikor elhallgattam, hallottam a mint morgó: «Szegény kicsike!» Aztán belecsuszattat kosaramba ezt a három aranyat s mi több, le-tépet egy darabot övéből s ide adta nekem, mondván, hogy holnap reggel menjek el a szultán palotájába s mutassam meg a testőrtisztnek, a ki majd utba igazít . . .

— A szultán palotájába!? kiáltá Mohamed atyja, ez különös! . . .

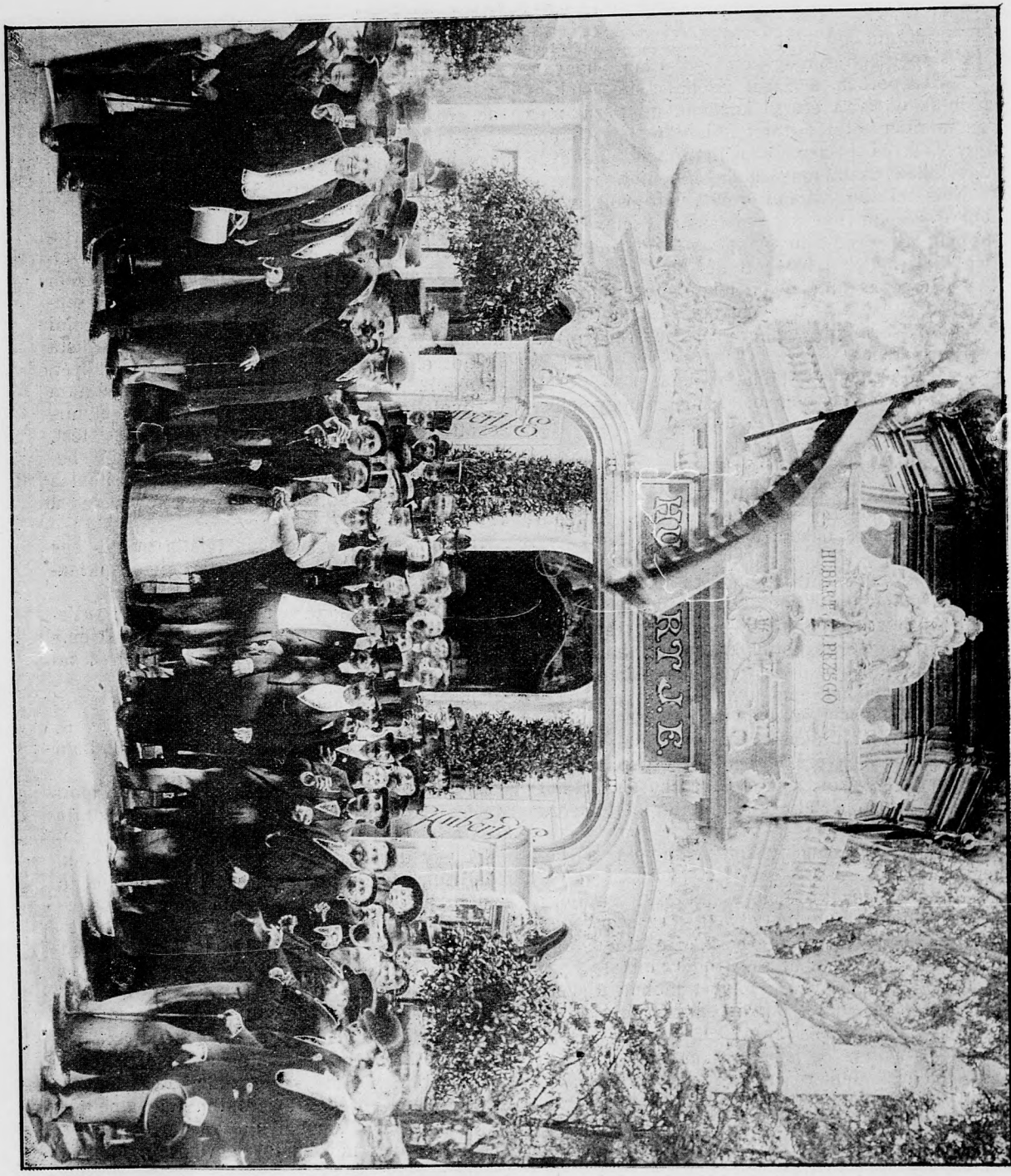
Másnap reggel, a kitűzött órában a fiucska megjelent a palota kapujában. Mihelyt az övdarabot felmutatta bevezették a belső lakosztályba, honnan néhány percz mulva egy fényes kioszk felébe vitték. Itt viszontlátta megmentő-jét selyem párnákon elnyújtóva.

Azon kedves mozdulatok egyikével, melyek a gyermekkor sajátját képezik, feléje futott, megfogta kezét s ajkaihoz emelte.

Két fekete árnyék azon a ponton volt, hogy nekirohanjanak, látván Mohamed mozdulatát,

Az új országház.

A külföldi líralapítók a kiállításon.

de gazdájok egy szempillantással visszataszította őket mozdulatlanságukba.

Az igazhivők ura maga mellé ültette a gyermekét s egy ideig csevegett vele. A szultán elragadtatva Mohamed csinosága és értelmessége által, elhívatta az iskolák főnökét, megadta neki utasításait és ajándékokkal megrakva küldé el pártfogoltját, mondván neki, hogy majd gondját fogja viselni.

Különös sors! a szultán megtartotta szavát s nem feledkezett meg a gyermekről.

Néhány nap múlva Mohamed belépett Konstantinápoly legelső iskolájába, hol, hála értelmességének és munkaszeretetének, egyike lett a legkiválóbb tanulóknak. Időnként a szultán magához hívatta pártfogoltját s vizsgálta értelmének haladását és kifejlődését, melyet ő úgy tekintett mint saját művét s erre tulajdonkép büszke is volt.

De jóléte nem feledteté el Mohameddel atyját. Hála az ő híres pártfogója bőkezűségének, az aggastyán nem szenvedett többé szükségét. Nincs oly figyelem, melyet fia rá ne pazarolt volna, csak hogy bebizonyítsa szerzetét.

Mohamed határtalanul, csaknem rajongással szerette atyját, miként csak a muzulmánok tudnak szeretni, a kik odáig jutottak, hogy nem vitatják azok jó vagy rossz cselekedeteit, a kiket szeretnek; eltűrik szeszélyöket és rosszkedvöket, mindent a végzetre róván fel.

Az öreg Ali bünt követhetett volna el, fia azért nem kevésbé imádta volna . . .

A gyerekből ember lett és a hívők urának mindenható keze alatt gyorsan haladt előre. A legképzettebb ulémák közé tartozván, megérdemelt tudományos hírnévre tett szert. Nem rég a szultán személye mellé rendelték másodtitkár minőségben, s minden azt sejtette, hogy itt sikere nem fog megállapodni, midőn az a hír terjedt el a palotában, hogy összeesküvést fedeztek fel a szultán ellen. Szó volt róla, hogy a jelenlegi uralkodót megfojtják és nagybátyját ültetik a trónra. De szerencsére valamennyi összeesküvő fogságba került.

Anélkül, hogy tudná miért, e hír hallatára Mohamed szerencsétlenséget sejtett. Másnap magyarázatot kapott sejtelméről. Állásánál fogva az összeesküdtek jegyzékének szeme elé kellett kerülni, a mint átfutott rajta, azok között, a kik jötevője életére törtek, atyja nevét látta meg.

Abban a pillanatban a szultán hívatta.

— Látom arczodról, mondá a hívők ura, hogy rossz hirt hallottál. Ne nyugtalankodjál

sorsod felől, az nem változtat semmin. Jóakaratom irányodban nem fog kisebbedni, de mert ismerem gyermeki szeretetedet, ki akarom kerülni a kinos jeleneteket. Ne kérj atyáért kegyelmet, úgy ítéltem, hogy az igazságnak szabad lefolyása legyen; és én hajthatatlan leszek.

Az ifju uléma megértette ura hangjából, hogy nem lesz képes határozatában megingatni s kétségbeesetten távozott.

Mohamed-Ali valóban néhány, az ó-török párthoz tartozó, összeesküvőhöz csatlakozott. Megfeledkezett tán arról, hogy a fejedelem fiának jötevője? Hálátlan volt-e, vagy gyenge eszü? Talán egyik is, másik is; mindazonáltal a törvénytörés — kegyelmet gyakorolván — csak arra ítélte hogy a balöklét levágják. Az ítéletet másnap kellett végrehajtani.

Aznap, mikor a végzést kihírdették, Mohamed audienciára jelentkezett.

— Uram, szólt a szultánhoz, kegyelemért jöttem . . .

Az uralkodó összevonta szemöldökét.

— Nem apámnak kérek kegyelmet folytatá élenken az ifju, nem . . . nem . . . Csak néhány percig hallgass meg, Uram s nem fogod megtagadni azt a kegyet, melyért esedezem. Mindent neked köszönhetek te tettel azzá a mi vagyok: elárastottál jötevéményeiddel, de én még nem bizonyíthattam be előtted hálámat és hódolatomat. Ma erre alkalom kínálkozik. A nyomorultak összeesküdni merészelték ellened . . . s köztük van apám is . . . A törvénytörés balkeze elvesztésére ítélte. Azzal nem elégedhetem meg, hogy megtagadjam azt az embert: borzasztó, elrettentő például kell szolgálnia. Felhatalmazást kérek tehát, hogy magam hajthassam végre az ítéletet.

— Mit mondasz!? kiáltá a szultán, magad akarod a bakó helyett apád kezét levágni?

— Azt akarom . . .

— Hát gyermeki szereteted?

— Büne kiirtotta szivemből.

Az igazhivők ura sokáig habozott, végre néhány pillanat múlva, hirtelen elszántsággal határozottan szólt az ifjuhoz:

— Legyen mondá, menj, kiadom a parancsot . . . de azt kívánom, hogy magad mutasd be nálam apád levágott kezét.

Mohamed elsietett.

— Ime mormogá a szultán, a nagyravágyás mire viszi a jó fiut.

Másnap Mohamed megjelent a szultán színe előtt. Sápadt volt, alig állt a lábán.

— Nos? kérdé a fejedelem.

— Megtettem, Uram.

És nyugodtan oda nyujtott neki egy vértől csepegtető kezét . . .

— Nyomorult! kiáltott dühében az igazhivők ura, azt hitted, hogy így megnyered jóakaromat s hogy bebizonyítsd háládat, az apagyilkosságtól sem rettentél vissza, lábbal tapodtad a fiui érzést, hogy nagyravágyó terveiddel szolgáljad . . . De teszek róla, hogy azok ne sikerüljenek, minden irántad érzett jóindulatom megvetéssé változott s mert nem akarom, hogy ily utálatos tett büntetlenül maradjon, örökös fogságra vettetlek. Katonák, fogjátok el ezt az embert, kötözzétek meg és vezessétek a Héttoronyba!

Mohamed egy szót sem szólt, csak két könnyecsepp gördült le orczáin.

Midőn a katonák közeledtek hozzá, hogy le tartóztatásuk és egyikök megfogta balkarját, melyet eddig kaftánja alá rejtett, borzasztó kiáltást hallatott.

Erről a karjáról, melyet eddig véres gyolccsal burkolt be, hiányzott az ökle.

A szultán mindent megértett.

Hogy Mohamed annyi szilárdsággal birt az ítéletet magán végrehajtani, az csak azért volt, hogy megmentse atyját a kínlodástól, ráróván azt önmagára. A kéz melyet szultánnak megmutatott sajátja volt.

— Vissza! kiáltá az igazhivők ura az örökre.

— «Rosszul ítéltelek meg, mondá az ifjuhoz közeledve. Mától fogva te vagy első titkárom, apádnak pedig megkegyelmezek. S hogy megemlékezzem gyermeki szeretetedről, apád házára fekete márvány táblát helyeztetek aranyozott ököllel.

— Ime mondá a tolmács, ez a levágott kéznek a története.

S felhajtotta a tizennegyedik csésze feketét.

Salamin L. után.

Kemény József.

Petőfi fiui szeretete.

A korlátlan szabadság s a forrongó szerelem dalnokának szívet nemes fényben tünteti föl az az odaadó, mély szeretet, halás ragaszkodás, melyet szülei iránt érzett. Petőfi nemcsak hű hazafi, szabadsághős volt, hanem hű fiu is. A lant, melyet a szabadságdalnok tüzes hévvel, határt nem ismerő lelkesültséggel penget, mindannyiszor szelid, szívet-lelket megindító rezgésbe jön, valahányszor a fiui szív nyilatkozik. A költő oltárt emel a költészetben szüleinek, megörökíti emlékezetöket, ihletett lélekkel tanít bennünket mint kell szeretnünk anyát és apát. Tanuljunk tőle fiui szeretetet!

Petőfi ifjuságának verőfényes tavaszát nem sokáig élvezhette, a nélkülözést, a nyomort korán meg kellett ismernie. A színészet csábításainak ellenállani nem tudó ifjut az anyagi csapásoktól is keserített apa is kitagadta. Mélyen bánta ez a dacos fiut. Feledni látszék atyját egészen. De nem így anyját. Színészi és katonai pályája szenvedései közben vissza-visszatér képzeleti a szülői lakhoz, de a szülői lakkal csak anyjának képe ujul föl lelkében. Nyomorában csak anyjáról emlékezik:

Mint ölelt át reszkető karával
Mint marasztott esdeklő szavával,
Oh ha akkor látok a világba,
Nem marasztott volna tán hibába.

Tudja, hogy mennyire szereti őt anyja, eltitkolja tehát inkább nyomorát is, csak hogy jó anyját ne szomorítsa. Inséggel, nyomorral küzd s mégis gyöngéd előrelátással ezt izeni anyjának:

Mondjátok, hogy könnyeit ne öntse,
Mert fiának kedvez a szerencse.
Oh ha tudná, mily nyomorban élek,
Megrepedne a szíve szegénynek.

Lassanként azonban a szülei háztól való hosszú távollét s telteinek igazságosabb megítélése megtöri makacsságát, szánja-bánja atyjával szemben elkövetett tisztetlenségét. Lelkében most már fel-felujul úgy anyjának, mint atyjának képe, ellenállhatatlan vágy vonzza haza; de hazatértében lelke előtt ismét csak anyjának képe lebeg, egész uton csak anyjáról s arról kondolkodik, mint köszöntse, mint szólítsa őt. Gyermeki szívében, repeső szeretettel előre elképzeli, elgondol minden üdvözlő szót s mégis, midőn a anyját meglátja, az anyá iránt érzett végtelen szeretet, a viszontlátás tuláradó boldogsága lezárja ajkait.

A kis szobába toppanék,
Repült felém anyám . . .
S én esüggtem ajkán szótlantul,
Mint a gyümölcs a fán.

Atyja is jó szívvvel fogadá haza térő fiát, mi nagyon meglágyítja Petőfi szívet. Költészetében

most már helyet foglal atyja is, csak hogy míg anyjához feltétlen tisztelettel, mintegy szent rajongással közeledik: addig atyjáról eleinte humorral, igaz, hogy nemes humorral beszél. Mosolyog atyja tulságos egyszerűségén, ki

Nem tartja nagyra
Hogy költő fia van,
Előtte minden ilyes
Dolog haszontalan.

Bezzeg kérdezősködik tőle a jó anya, csak gyözzön rá felelni. Minden kérdése a tükör

A honnan láthatám
Hogy a földön nekem van
Legszeretőbb anyám.

Az elemi csapások s a mások roszakarata folytán elszegényült szülők haza tért fiokat nem láthatták el valami bőven, csak a hogy szegény módjuktól telhetett. Ez azonban épen nem tette elégtelenné Petőfit. Hozzá volt ő szokva nagyobb nyomorúságokhoz is, aztán meg nem azért ment ő haza, hogy testi kényelmet érezzen, hanem hogy szülei jóságát, szeretetét élvezhesse. Anyjának gyöngéd gondoskodása pótolta a hű fiúnak mindent, a miben hajdan, gyermekéveiben, az akkor még gazdag szülei háznál részesülhetett. Nem nagyon bánja, ha anyja csak barna kenyéret tehet elébe, nem búsul a szegénységen, ha csendes otthonában családi öröm, meglegedés boldogítja életét.

Miért aggódom, lelkem jó anyám,
Hogy kenyeretek barna, e miatt?
Hisz meg lehet, ha nincs idehaza,
Talán fehérebb kenyérrrel él fiad.
De semmi az, csak add elő anyám,
Bármilyen barna is az a kenyér,
Itthon sokkal jobb ízű én nekem
A fekete, mint máshol a fehér.

Petőfi egészen beletalálja magát a falusi életbe; a szűk kis házikó, a családi kör teljes boldogságot s megnyugvást tud nyújtani más-
kor oly nyughatatlan lelkének. Figyelme mindenre kiterjed a ház körül, anyja kis házi gazdagságát el-elszemléli. Minden gyönyörködteti a hű fiút, a mi az anyának is kedves. Örömmel, boldog kedvteléssel nézegeti a szobában ide s tova szaladgáló tyukanyót; feléled a mult gazdagsága lelkében, de ezzel szemben a jelen szegénységének látása még sem fakasztja zuglódásra. Megnyugtatta lelkét a tudat, hogy anyja a kicsiben is jól gazdálkodik, szereti dédelgeti hasznos állatait.

Majd visszapillant multjára, ifjusága átküzdött napjaira. Most midőn szeretet övezi körül úgy atyja mint anyja részéről: eszébe jutnak a folytonos vándorlásban, jó szüleitől távol

töltött napjai. Anyjáról úgy emlékezik meg, mint a ki rossz gyermekére is mindig könnyhullatások közt gondolt, atyjáról pedig, mint szigorú, kemény szívű atyjáról. Annál jobban esik most szívének az atyai szeretet élvezése, annál édesebb volt a viszontlátás öröme, mikor az atya rég nem látott gyermekének

Olyat örült, hogy a szíve is fáj bele.
Sohasem volt szívvél ily teli kebele.

A tisztelet, a szeretet az atya iránt mind jobban-jobban erősödik Petőfi szívében, elannyira, hogy későbbi költeményeiben teljesen mellőzi a humort, melyet pedig atyjáról szóló korábbi költeményeiben mindig megszólaltatott. Az anya iránt mindig tanusított gyöngédséggel, határtalan szeretettel fordul most már atyjához, a «jó öreg kocsmároshoz is», ki szegénységében is tárt karokkal fogadja és szeretetével halmozza el gyermekét. Apa és fiu el-elbeszélget a régi jó időkről, mikor még az apának:

Háza, kertje, fő dje, pénze, mindene volt,
Alig tudta számát ökrének, lovának.
Pénzét a hitetlen emberek csalása,
Házát a Dunának habjai vitték el.
Igy szegényült el a jó öreg kocsmáros,
Áldja meg az isten mind a két kezével.

Megható nyilvánulása ez a fiui szeretetnek, s az együttlészenvedés nemes érzelmének. Szívéből lelkéből sajnálja a költő a jó öreg kocsmáros, a fiu a szerető édes apát, kinek nincs éjjele, nincs nappala, nincs vasárnapja élete alkonyán. Hiába fiának minden biztatása, vigasztalása, az öszülő apa csak a sirtól várja már az enyhületet. A fiu nemes szíve elérzékenyedik, az atya sorsa keserves könyveket facsar szeméből:

Elszomorodva borulok nyakába,
Mégfüröszőtöm arczat szemeim könyvével,
Áldja meg az isten mind a két kezével.

Nem tesz már különbséget Petőfi atyja és anyja között. Atyjának sok szenvedése, szünet nélkül való küzdése a megélhetésért, nagy hatással vannak a tiszta szíviű fiura. A bajban, a nyomorúságban ismeri meg Petőfi atyjának töretlen kitartását, nemes jellemét, igazszívűségét. Mindez a tiszteletet fokozza, annak látása pedig, mint tesz a jó apa és férj éjet-napot egygyé, csak hogy családját, gyermekeinek anyját föntarhassa: lángoló szeretetet ébreszt a fiu szívében.

Szülei iránt érzett végtelen szeretetét igyekszik a jó bátyja ráruházni öcsésére is. Megtanítja öcsését mint kell a szülőket tisztelni,

szeretni, imádni. Öcsését tanítja, de azért saját szívének szeretetvilágát tárja elénk;

Mért nem szeret engem úgy istenem,
Hogy volna mód sorsán enyhítenem,
Agg napjait a fáradástul én
Mily édes örömet fölmenteném.
Ez fáj nekem csak, nyugodt éltemet,
Most egyedül ez keseríti meg.

Még megindultabb hangon nyilatkozik anyjáról:

S anyánkat ezt az édes jó anyát
Óh Pistikám, szeresd, tiszteld, imádd!
Mi ő nekünk, azt el nem mondhatom,
Mert nincs rá szó, nincsen rá fogalom.
De megmutatná a nagy veszteség,
Ha elszölné tőlünk őt az ég.

Jól tudja Petőfi, mélyen érzi, hogy anya és fiu sorsa szorosan össze van kötve a kölcsönös szeretet által, sőt a fiu bánata az anyának fájdalom, a fiu öröme az anyának boldogság.

A szüleitől való távollétet mindig nehezen tudja elviselni Petőfi. Lelke mindig vissza-vissza vágyik kis falujába, a szeretett család körébe. Ha valami nagy ünnepnap jön el, melyet egyedül kénytelen tölteni, még jobban fölélednek emlékezetében gyermekkorának boldog, szép napjai, mikor még a fölvirradó, szent karácsony ünnepét a kis család, apa, anya s a két gyermek együtt üdvözölte.

Kimondhatatlanul fáj lelkének, hogy szülei jóságának, erénységének, halátlanság s inség lőn a jutalma. S még hozzá:

Vész jött a fara, mely azt szétszaggatta.
Egy ág keletre, a másik nyugatra
S ejszakra a törzs, az öreg szülők.
Lelkem szülőim, édes, jó testvérem,
Ha én azt a kort ujjal megérem,
Hol mind a négyünk egy asztalhoz ül.

Szüleinek viszontlátása lenne a legnagyobb boldogság, a legszebb karácsonyi öröm Petőfire. Oly nagy boldogságnak képzeletét, hogy még gondolni is alig mer rá. Meggyökerezik lelkében a sejtelen, hogy a gyermeki szív e legédesebb örömet sohasem fogja elérni. Keservesen mondja: «Isten veled, te szép családi élet!»

De a szegénység, szülei küzködésének látása nem tereli mindig ily komor gondolatok felé Petőfi lelkét. A mult jólétére való, fájó visszaemlékezés s a jelen nyomorúságának érzése a remény utolsó szikráit nem tudják teljesen kioltani a szüleit hön szerető fiu szívéből. A jobb jövő reménye fel-feleled Petőfi szívében s a bánkodó fiu szívet derültebb hangulatra ragadja.

Hejh édes szüleimék
Gazdagodjam meg csak,
Akkor tudom istenem
Nem panaszkodnak!

Sohasem gazdagodott meg, szüleinek öreg napjait nem tudta teljesen megmenteni a gondtól, de azért erejéhez képest mindig segítette szüleit. A «János vitézéért» kapott tiszteletdíjat, 100 frtot mind odaadta nekik; máskor pedig inkább eladta összes költeményeinek kiadási jogát, csak hogy az így kapott 500 frttal megmentse elaggott szüleit a végnomortól, az uzsorás kegyetlen kezeitől. Szívének szeretetét tettekkel bizonyítja s mutatá ki igazán. Magának is sokszor kellett szükséggel küzdenie, ha pedig pénzt szerzett, mihamar tuladott rajta; de mikor szülei segítségéről volt szó, a legutolsó fillérig takarékos volt.

Öreges voltak már a szülők, mikor kigyult a szabadságharcz dicső tüze, megszólalt a harcra hívó harsona, eljött a Petőfitől oly rég s oly lelkésültséggel áhitott, döntő pillanat.

A költő atyja telkesültségében beállt honvédek, zászló tartónak; szent volt előtte is a haza. Megtudá ezt a fiu. Ha eddig tisztelte szerette atyját becsületességéért, kitartó munkálkodásáért, most büszke önrzettel imádtá hon-szerelméért.

Édes apám én voltam te néked
Ekkorág a te büszkeséged,
Fordult a sor, megfordult végképen,
Te vagy mo.tan az én büszkeségem.

Petőfi rajongott hazájaért, lelkesült a szabadságharczért s ime boldogsága most meg kétszerezve, a hazaszeretet a fiui szeretettel gyönyörű harmoniában egyesülve.

A vén zászlótartónak elmondja minden hősi-ségét magasztalja honfiui erényét, cserkoszorut, halhatatlanságot ígér neki s mindezzel egyuttal atyja homlokát koszoruzza és pedig igazsággal, megérdemelten.»

Ekkor élte Petőfi életének legszebb óráit. Ekkor volt benne a legboldogabb a hazafi, a fiu s a férj. Boldogságát még tetézte fiának születése. Mint repesett az unoka születésére az öreg szülők szíve is! Fájdalom, csak rövid ideig. Egyik sem láthatta a mosolygó, kedves babát, pedig, mint Petőfi fájdalmasan írja fiának életrajzában, szegény, jó anyjának utolsó szava is az volt: «Hát én már nem láthatom az én kedves kis unokámat?»

A jó öreg szülők halála mélyen megrendítette Petőfit. Atyjának a «jó öreg kocsmárosnak», a «vén zászlótartónak» még temetésére sem érkezhett el, anyjának, a legjobb anyának pedig csak jéghideg arcát csókolhatá, áztathatá sűrű könyveivel.

Szívből-lelekben megtörtén temetése el anyját a jó férj s a jó apa mellé, kinek csak koporsója szelét láthatá.

Sem anyám, sem anyám
Nincs többé, nem is lesz,
Kiket szoríthatnék
Dobogó keblemhez.
A kiknek esőknám még lábok nyomát is,
Mert engemet szívök vérén neveltek fel,
Mert körül öveztek, mint a földet a nap
Lángoló sugári, szent szeretetökkel.

Érzé a költő fiú szíve, hogy az apa mellé azt temeti most el, ki csak gyermeke boldogságának látásakor érzé magát igazán boldognak, ki gyermekéért élő haló szüle, ki a legeslegjobb anya, az anyai szeretet megtestesülése, eszményképe volt.

Lehet-e csodálnunk, hogy szülei halálát átöknak mondja, mely az árva fiú életére borul, hogy elhunytok miatt akétségbeeséssel küzd s azt kívánja, hogy könyei forró patakja hason el a szülők jéghideg, elhült arczáig, bizonyítva lelke «égő fájdalmát»!

S nem a fiú gyöngédségnek, kegyeletnek legforróbb megnyilatkozása-e midőn elnyomja előretörő könyárját, hogy a jó szülők siri nyugalmát meg ne háborítsa fiuk keserve!

Nagy nehezen tud megválni a drága hanttól,
fiú szíve nemes fájdalommal zokogja:

Isten veletek hát!
Csak egyszer még egyszer,
Ölelkezem össze
Sirkeresztekkel,
Olyan a két ága, mint két ölelő kar,
Mint ha apám s anyám nyujtaná ki karját,
Tán fölemelkedtek halotti ágyokból,
Fiokat még egyszer ölelni akarják.

Ugyanezzel a meleg szeretettel emlékezik meg Petőfi szüleinél fiának életrajzában is. A viszonzszeretet, melyet a jó öregek fiok és unokájok iránt, utolsó óráikban is tanusítottak még nagyobbá teszi fájdalmát, még szentebbé teszi előtte szülei emlékét.

Apai tanácsa is, melyet gyermekének drága örökségül ad, élénken megvilágítja fiú szeretetének mélységét és nemességét még a siron túl is. «Óh fiam, ha felnősz, légy tisztelettel és szeretettel e két szent öreg emléke iránt, kik engemet oly végtelenül szerettek s kik tégedet is, ha meg nem halnak vala, oly végtelenül szerettek volna, mint szerethet anyád és apád!»

Kun Béla.

Előfizetési felhívás.

A «Tanulók Lapja» július 1-ével új évnegyedet kezd meg. Ez alkalommal negyedéves előfizetőinket tisztelettel kérjük, legyenek szívesek előfizetéseiket megújítva, az előfizetési pénzt a kiadóhivatalba (VI. Teréz körút 23. sz.) beküldeni.

A «Tanulók Lapja» mint ifjusági lap fönnállása óta minden tekintetben kielégítette a legkényesebb igényeket is, s hogy haladása csakugyan megfelelt minden várakozásnak, eléggé bizonyítja ama körülmény, hogy a nmélt vallás- és közoktatásiügyi miniszterium is mint pártfogásra méltó, hasznos és tanulságos ifjusági lapot, az összes középiskoláknak ajánlotta.

Azok számára, akik lapunknak eddig is előfizetői voltak, nincs szükség a lap ajánlására. Azokat pedig, a kik ezentul lépnek az előfizetők közé, arra kérjük, hogy vagy maguk győződjenek meg a lap szelleméről, vagy kérdezzék meg előfizető társaikat s hallgassák meg azok véleményét.

Minden részletesebb program helyett egyedül a szerkesztő, dr. Rupp Kornél főgymn. tanár ur egyéniségére hivatkozunk, a ki, mint eddig is megmutatta, lankadatlan munkakedvvel és lelkesedéssel a legjavát igyekszik adni annak, a mit mint író és tanár az ifjuság számára hasznosnak, élvezetesnek és tanulságosnak tart.

A július 1-én kezdődő félévben lehetőleg alkalmi, a vakáció szellemének megfelelő közlemények fognak megjelenni, különös tekintettel lévén a kiállításnak az ifjuságot érdeklő részeire.

Még csak azt jegyezzük meg, hogy a «Tanulók Lapja» a vakációban is minden vasárnap a szokott 16 oldal terjedelemben pontosan meg fog jelenni.

Az előfizetések szíves megújítását s a «Tanulók Lapja» terjesztését kéri a

«Tanulók Lapja»
kiadóhivatala.

VEGYESEK.

A «Tanulók Lapja» ajánlása. Hogy a «Tanulók Lapja» által követett helyes irány nemcsak az ifjuság tetszését és pártfogását érdemelte ki, hanem felsőbb helyen is elismerésre talált, azonkívül, hogy lapunk szerkesztője minden oly bizottságban, mely az ifjuságot speciálisan érdekli, mint tevékeny és számot tevő egyén hivatalosan benn van, legujabban a nmélt. vallás- és közoktatási miniszteriumnak 26808. szám alatt kelt rendeletével a «Tanulók Lapja» az ország összes középiskolái tanárainak és ifjuságának figyelmébe és pártolásába ajánlatott.

A kolozsvári ev. ref. főgymnasium ifj. önképző köre f. hó 7-én tartotta a millenniumi ünnepélyvel kapcsolatos év záró ünnepélyét, mely a következőkép folyt le: A főgymn. énekkara részletet énekelt a «Rinaldó» cz. dalműből. Az ünnepélyt Szabó Sámuel felügyelő tanár ur nyitotta meg, vázolván röviden az önképzőkörtörténetét, utána Bodor Antal VIII. o. t. szavalt az alkalomra irt szép millenniumi ódáját, majd az ifj. énekkar énekelt a Nemzeti zászló cz. dalt. Ezután következett a millenniumi alkalmi beszéd, melyet Kálmán János VIII. o. t. tartott. Szépen kidolgozott beszédében rövid visszapillantást vetett az elmúlt dicső ezredévre, majd hazaszeretetre serkentette az ifjuságot a haza e jövőndő támaszainak egy csekély részét. Magasan szárnyaló beszédje után az ifj. zenekar játszotta el P. Ferenczy Irén kisasszony «Idyll»-jét, melynek végeztével az önk. kör alelnöke: Szabó Imre VIII. o. t. egy gyönyörű esokrot nyújtott át a jelenlevő szerző kisasszonynak. Majd Végh Kálmán VIII. o. t. szavalt Váradi Antalnak «A magyarok istenéhez» cz. költeményét igazi érzéssel. Utána Deési Gyula VII. o. t. titkár olvasta fel jelentését az 1895/6 évről, mely után a zenekar Seprődi János tanár «magyar áriát» adta elő. Majd Csoma Zsigmond VIII. o. t. a nála már megszokott érzéssel és nyugodtsággal Váradi Antal «Magyar dal» cz. költeményét. Ezután az ünnepély a pályadíjak kiosztása után a Rákóczy indulóval véget ért.

A titkári jelentésből, mely a kör ez évi munkásságára világot vet, kiemeljük a következőket: tartott a kör 18 rendes, 2 rendkívüli ülést, rendezett 3 ünnepélyt, résztvett a tanári kar által rendezett millenniumi ünnepélyén. Szavalt volt összesen 25, ebből sikerült fokozatot kapott 6, jót 9, középest 4, gyengét 6. Költemény beadatott 5, ebből 3 érdemkönyvbe iratott, jegyzőkönyvileg megdicsértetett 3, tudomásul vétetett 5. Birálat volt 15, ebből érdemkönyvbe

iratott 1. jegyzőkönyvileg megdicsértetett 13, tudomásul vétetett 1. — A «Remény» cz. lapból 26. szám jelent meg változtatás és gazdag tartalommal, igen szép és csinosan illusztrált kiadásban. A kör 3 ünnepélyt tartott, először márczius 15-én, melyen közreműködtek Bodor Antal VIII. o. t. emlékbeszéddel, Nagy András VIII. o. t., Végh Kálmán VIII. és Deési Sándor VII. o. t. szavalatokkal. — A második ünnepély márczius 22-én Kossuth Lajos halálának évfordulóján tartott. Közreműködtek: Kocsos Gyula VIII. o. t. emlékbeszéddel, Szöts Mihály, Horváth József és Végh Kálmán VIII. o. tanulók szavalatokkal. A harmadik ünnepélyt jun. 7-én tartotta, melyről fennebb van szó. Ezekon kívül ültetett millenniumi fákat, mely alkalommal Szabó Sámuel felügyelő tanár tartott magvas beszédet, Csoma Zsigmond VIII. o. t. pedig elszavalt Asztalos Pál VIII. o. tanulóknak ez alkalomra irt szép költeményét.

Érdekes képet nyújt a pályanyertesek névsora. Kálmán János VIII. o. t. millenniumi beszédjével nyert 20 koronát, Szabó Imre VIII. o. t. latin műfordításáért Dr. Borecs Mihály tanár ur ajándékából 20 koronát, Asztalos Pál VIII. o. t. történeti elbeszéléseért 10 koronát, latin műfordításáért 6 koronát és eredeti költeményeért szintén 6 koronát, Bodor Antal VIII. o. t. millenniumi ódájáért 10 koronát, eredeti költeményeért 6 koronát s egy másik költeményeért díuséretet, Csoma Zsigmond VIII. o. tanuló jó szavalaáért 12 koronát, Nagy András VIII. o. t. a «Talpra magyar» szavalaáért 10 koronát, Végh Kálmán VIII. o. t. jó szavalaáért 6 koronát, Vajna Gábor VIII. o. tanulóknak a kör, — az eddigi szokástól eltérőleg rendes díján kívül a Reménynek igazán remek illusztrációért 6 korona jutalmat adott. A főgymnasium VIII-ik osztálya derekasan kitett magáért, mert egy pályadíjakat mind VIII. osztályosok nyerték el, valamint a nyilvános ünnepélyeken működők is mind VIII-ik osztályosok voltak. Nagyon szép ez egy osztályra nézve, s még szebb akkor, ha tekintetbe vesszük azt a körülményt is, amire iskolánkban évek óta példa nincs — hogy az osztály vizsgát mindenki sikeresen kiállotta. Megjegyzésre méltó, hogy Dr. Borecs Mihály tanár ur a jövő évre ismét tüzött ki pályadíjjal a latin irodalomból kidolgozandó kérdésre három drb. aranyat.

Tanulók a kiállításon. Értesülünk, hogy a fiúmei állami elemi- és polgári fiúiskola igazgatósága, az ezredéves kiállítás megtekintésére nagyszabású kirándulást rendez Budapestre, melyen Donáth igazgató és a tanárok kíséretében csaknem az összes növendékek vesznek

részt. A kirándulók Budapesten 3 napig időznek, mely idő alatt az egész kiállítást, Ós Budavárát, Konstantinápolyt, a székesfőváros nevezetességeit, Munkácsi «Ecce homo»-ját, Feszty körképét s több nevezetességet megtekintenek. Az összes költség egy-egy tanuló részére, utazással és teljes ellátással a kiállítás és minden nevezetesség megtekintésével csak 14 frt.

Érettségi. A fumei m. kir. áll. főgymnasiumban f. hó 11-én és 12-én Dunai Ferenc besztercebányai ker. főigazgatónak mint min. biztosnak elnöklete alatt tartották meg az érettségi vizsgálatot. Tizenkét jelölt közül Zemlén Győző jelesen, Tóth Elemér és Gigante Szilvin jól, a többi kilencz u. m. Blasich, Bolmarich, Jilly, Kotscken, Pozder, Rubinich, Sablich, Schlesinger és Zigar egyszerűen érett. Az ifjak az érettségi után vidám lakomával ünnepelelték az örvendetes napot a mely lakomán az intézet tanárai. Fest Aladár igazgatóval élükön s később Dunai főigazgató is megjelent. Az ifjak mefogadták, hogy tíz év múlva ismét összejönnek.

Pályamunkák. Május 31-én lejárt pályázatunkra beérkezett munkák czimeit lapunk 16. számában már közölni kezdtük, részletesebben megemlékeztünk lapunk 24. számában az időközben érkezett dolgozatokról, melyeknek czimeit leggondosabban összegyűjtöttük. A dolgozatokat azonnal a bíráló uraknak küldvén el, az összeállított gyűjtemény sorozatot a szedőnek adtuk kiszedés végett. a mely kéziratot azonban ő elveszítette. Hamarjában, a mint csak tudtuk, újból összeállítottuk a listát, a melynek teljességében nem bizván, kértük a pályázókat, hogy a kinek munkája nem említett, jelentkezzenek. A jelentkezők csekély számából látszik, hogy sorozatunk csak kevésé volt hiányos. A legutóbbi napokban jelentkező pályázók értesítéseit megköszönve, tudatjuk az illetőkkel, hogy az általuk jelzett pályamunkák mint majd a bíráló jelentésből látni fogjuk, mind megérkeztek. A pályázatok eredményéről július hónapban beszámolunk.

FEJTÖRŐ.

— Rovatvezető: Csiszár József. —

1. Számtani kérdés.

Egy három számjegyűből álló szám számjegyeinek összege: 9. Balról az első helyen lévő számjegy a másik két számjegyűből álló számnak 8-ad része és jobb-

ról az első helyen levő szám szintén 8-ad része a másik két számjegyűből álló számnak. — Mennyi azon szám?

2. Földrajzi kérdés.

Melyik község az Brassó megyében, a melyben hőforrások vannak s melyek a Feketevíz patakot alkotják; a patak sohasem fagy be?

3. Történelmi kérdés.

Ki volt Egyiptomnak és Szíriának azon szultánja, a ki megbuktatta a Fatimida uralkodóházat Egyiptomban s ő maga vette át az uralmat. 1187-ben kiket vert meg? 2 évig ki ellen harczolt?

4. Természetrizai kérdés.

Melyik növény az, a mely őszkor virágzik? Levele csak a következő tavaszon fejlődik ki, a mikor termése is érik. Hagymájából nő ki a levélhüvelylyei körülvevő szár, csucsán 1-3 virággal, melynek tölcser idomu leplet hosszú fehér cső és 6 hosszukás lilaszínű karély alkotja. Rövid nyelvű, ránczos termése három részre fészlő, sokmagu tox. Melyik rendbe tartozik?

a	a	a	á
b	b	é	g
g	i	i	ó
r	r	r	r

6. Koczkarejtvény.

Bieber M.

A betűk a koczkában úgy helyezendők el, hogy balról jobbra és felülről lefelé olvasva ugyanazon szavakat adják.

Szerkesztői telefon.

E-sz Kecskemét. Kérjük tejes címét. A pályázati határidő lejárván, a beküldött dolgozatok nem pályázhatnak, de a népköltészetéről szóló tanulmányt azért közölni fogjuk, még pedig mielőbb. N. P. Pécs. A «Szünidei munka program»-ban foglaltakkal nem értvén egyet, azt nem is közölhetjük. M. L. A versek nem közölhetők. Kezdő. A hol ilyen a kezdet, onnét még jó dolgokat is fogunk kapni. V. Gábor. Julius vége felé, ha addig t. i. előkészülhet a bíralat. Geiringer Gy. Megkaptuk. Bíralat alatt van. B. J. Sz. Udvarhely. Az öné is. Pályázó. Kaposvár. Mind megjöttek. N. Pécs. «A bün ösvényén» is itt van. Bpest. «A kis Gyuri története» is megjött. Gnothi seauton. A nyomdának nincsenek görög betűi. Dolgozatai mind megjöttek. Az egy pár papucs című fordításra vonatkozólag csak annyit mondunk, hogy nézze meg Szinyei H. osztályu magyar nyelvtanát, ahol az ön pályamunkáját az olvasmányok közt megtalálja még pedig javított kiadásban. Ezt azért írjuk meg itt, mivel az említett oknál fogva bíralat alá sem adtuk, hanem rögtön a papír kosár fenekére tettük. Egyébiránt legyen nyugodt, dolgozatai itt vannak, alig hisszük, hogy csak egy is említésre méltó is leszen. Több kérdésre a jövő számban.

«Kosmos» müintézet nyomása. Budapest, VI., Aradi-uteza 8.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt
A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA AJÁNLVA.

Előfizetési árak:
Egész évre ..... 4 frt.
Fél évre ..... 2 frt.
Negyed évre ..... 1 frt.
Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTI:
Dr. RUPP KORNÉL
főgymnasiumi tanár.

Kiadja a „Kosmos” müintézet, kő- és könyvnyomda és hírlapkiadó reszv.-társ.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, IX., Soroksári-uteza 31.
KIADÓHIVATAL:
Budapest, VI., Teréz-körút 23. sz.
KÉZIRATOKAT
nem adunk vissza.

Mit csináljunk?

Ilyen tájban, mikor az áldott nap oly túlságos barátsággal szórja ránk sugarait, a társadalomnak tán valamennyi rétegét egy közös gondolat tölti el: Pihenjük ki magunkat! Az író szemei előtt immár tánczot járnak az apró, fekete betűk, fejében föltámadnak a töle drámákban, regényekben vagy másutt lekaszált alakok s azt zsongják zürzavarosan: «Üdülni, üdülni!» A mesterember fáradt tagjaira, göthös mellére tekint és felsóhajt: Üdülni! De legharsányabban hangoztatja, ezt a boldog szót a diák, (a mint.) Kell neki a vakáció, mert egy álló esztendei tanulás, glédában tartás, padban ülés megviseli szegényt. És éppenséggel nem botránkozom meg rajta, ha egyik-másik nebuló, elolvasva ezt a czímet, melynek jámbor köpönyege alatt annyi sok minden elfér, elmosolyogja magát: Édes istenem, micsoda egy kérdés? S aztán, ha végre dohosaknak tetsző könyvei mellől kiszabadul falujának szüzi légkörébe, a «dolce far niente», az édes semmittevés keleti nyugalmanak szenteli magát.

Aranyvakáció! Úgy tűnsz föl minékünk mi-képen sűrű barányfelhőburkon atszűrődő tünde napsugár! — Tudjuk rólad, hogy hasznos és aranyos vagy. Ámde ezt a dicséretet nem hajtogathatjuk öröklétig és az előtt, kiben a komolyságnak csak egy csirája rejlik, lehetetlen, hogy határozottan föl ne merüljön a kérdés: Mit csináljunk? Miképen töltjük ezt a hosszú, fontos két hónapot?

Igen sok fiatal tanulócska úgy adja oda magát minden élvezetnek, mint a rétre kiszabadult kis csikó. Mily boldogság az is, hogy övei körében élhet, a falun! Az ilyent aztán alig lehet lecsalni a terebélyes gyümölcsfáról, hova akárcsak egy hernyó, befészkelődött. Nagyszze-

rüen érzi magát. De ha vakáció végén magába tér, azt találja, hogy egész két hónapot ellette, elitta, elmulatta.

Túlságosan kötelességtudó öregebb diák megkönymoly gyanánt falja a könyveket. Ez is jó dolog: azonban jóból is megárt a sok.

Ime, azok, kik végtelbe tévedtek! Mily más-képen fogja föl feladatát az, ki sem a léha könnyüvéru, sem a szüntelen «repetitis est mater studiorum» elvére hivatkozó morózus legény szemével nem nézi a világot!

Kettő lebegjen szemünk előtt: a test és a szellem.

Fordítsuk időnk egy részét testünk kipihen-tetésére, megedzésére. Valóban, csak pezseg-jük ki magunkat: ugráljunk, futkározzunk, bukdácsoljunk a rekkenő meleg nyári napokon a folyóvíz hűs hullámai között! Ragadjuk meg a különféle kellemes, üdvös sportoknak kínálkozó alkalmosságait. Tegyük kirándulásokat a magas, vadregényes erdők- s hegyekre s bővítjük így ismereteinket.

Mindez csak javunkra szolgál. Ily élénk szó-rakozásoktól izmaink megerősödnek, mellünk kifeszül, tudónk tágul. A test javul, épül vele a szellem is; hisz egészséges testben csak ép elme lakozhatik. A nagyok se tartásák gyere-kesnek, lealázónak magukra nézve a testedzést. S ha e tanácsot megis fogadják, teljesen szük-ségtelen azért hamis petőfieskedéssel érzelgni:

Gyermek vagyok, gyermek lettem újra,
Lovagolok, nádfasipot fűjva.

Jusson eszükbe nekik, hogy a vasszigoru Cato, ki nem kevésbé (volt) komoly egyéniség volt náluk, még 50 éves korában is ki, kiment a mezőre labdázni. Mennyi hasznot hajt mind